

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL PROFESINIŲ STANDARTŲ RENGIMO, ATNAUJINIMO IR TVIRTINIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO
(TAP-19-276; TAIS NR. 19-2181)**

2019-03-08 Nr. NV-667
Vilnius

Projekto rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas: Vyriausybės nutarimu patvirtinti naują profesinių standartų rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarką.

Dabartinė situacija:

- Šiuo metu profesinio standarto struktūra, jo rengimo, keitimo ir papildymo tvarka patvirtinta švietimo ir mokslo ir ūkio ministro bendru įsakymu.
- Tvarkoje nustatyti *bendrieji standarto reikalavimai* (standartas rengiamas konkrečiai veiklų grupei, remiantis Ekonomikos veiklos rūšių klasifikatoriumi; standarto turinys formuojamas, remiantis kvalifikacijų tyrimais ūkio sektoriuje ir vadovaujantis Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašu; Standartas atnaujinamas pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kas 5 metus ir kt.), *standarto struktūra ir turinys* (struktūrą sudaro standarto rekvizitai, t.y. pavadinimas, valstybinis kodas, o standarto turinį - ūkio sektoriaus apibrėžimas, pagrindinės ūkio sektoriaus veiklos sritys ir kt.), *standarto rengimo, keitimo ir papildymo tvarka* (soc. partneriai inicijuoja naujų standartų rengimą; sektorinis komitetas teikia siūlymus dėl standartų rengimo, keitimo ir pan.; ministerijos ir kitos įstaigos gali dalyvauti rengiant standartą ir kt.), *standarto vertinimas ir įteisinimas* (standarto projekto svarstymą organizuoja Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras; standarto projektą turi vertinti atitinkamo sektorinio komiteto ekspertai, turi būti gaunamas Sektorinio profesinio komiteto pritarimas, standartas tvirtinamas švietimo ir mokslo ir ūkio ministrų įsakymu ir kt.).
- Šiuo metu yra patvirtintas 1 profesinis standartas (Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriaus profesinį standartas) ir parengti 23 profesinio standarto projektai.

Projekto esmė:

- Įsigaliojus naujos redakcijos Profesinio mokymo įstatymui profesinių standartų rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarka turi būti patvirtinta Vyriausybės nutarimu.
- *Nutarimo projektu siūloma:*
  - *Apibrėžti bendruosius profesinio standarto reikalavimus* (profesinio standarto turinys bus formuojamas remiantis kvalifikacijų tyrimais, atliekamais atitinkamame ūkio sektoriuje ar jo dalyje; standarte turės būti aprašytos ūkio sektoriaus ar jo dalies kvalifikacijos pagal visus Lietuvos kvalifikacijų lygius ir nurodytos kiekvienai kvalifikacijai įgyti reikalingos kompetencijos ir kvalifikacijos suteikimo reikalavimai; standarto atnaujinimo apimtys galės būti įvairios, atsižvelgiant į pokyčius atitinkamame ūkio sektoriuje ir kt.);
  - *įtvirtinti profesinio standarto struktūrą* (standarto struktūrą sudarys rekvizitai (standarto pavadinimas, valstybinis kodas) ir standarto turinys (ūkio sektoriaus ar jo dalies apibrėžimas pagal atitinkamam ūkio sektoriui ar jo daliai priskirtinas ekonominės veiklos rūšis; ekonominės veiklos rūšims, priskirtinoms atitinkamam ūkio sektoriui ar jo daliai, vykdyti būtinų kvalifikacijų sąrašas ir kt.);

- *nustatyti profesinio standarto rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarką* (profesinio standarto rengimą vykdys ir organizuos ŠMSM įgaliota institucija tvarkyti kvalifikacijas, t.y. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras; profesinio standarto rengimą ar atnaujinimą galės inicijuoti ne tik socialiniai partneriai, bet ir kvalifikacijų tvarkymo institucija; sprendimas dėl profesinio standarto rengimo ar atnaujinimo turės būti suderinamas ne tik su atitinkamu sektoriniu profesiniu komitetu, bet ir su ŠMSM; atitinkamo standarto rengimui ar atnaujinimui pasitelkiant institucijų, mokslo ir studijų, socialinių partnerių atstovus, bus sudaroma darbo grupė; norintys dalyvauti darbo grupėje turės atitikti tam tikrus kompetencijų, patirties reikalavimus; galutinio ar tarpinio profesinio standarto projekto vertinimui galės būti pasitelkiami ekspertai; sektoriais profesiniai komitetai galės pritarti arba nepritarti galutiniam profesinio standarto projektui; patvirtintas standartas bus teikiamas registruoti Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrui bei skelbiamas viešai).

Derinimas: Projektas derintas su Susisiekimo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Sveikatos apsaugos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos Žemės ūkio rūmai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, Profesinio mokymo įstaigų asociacija. Dėl Ekonomikos ir inovacijos ministerijos (toliau – EIM) pastabų į kurias neatsižvelgta teikiama derinimo pažyma (siūlome pakartotinai įvertinti EIM pateiktas pastabas).

Atitiktis Vyriausybės programai:

- *Projektas susijęs su Vyriausybės programos 127.4 papunktyje numatytais nuostatomis „plėtosime patrauklią ir lanksčią profesinio mokymo sistemą, apimančią pirminį ir tęstinį profesinį mokymą, suderintą su darbo rinkos poreikiais...“ ir su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano veiksmu „2.1.3.4. Profesinių standartų ir modulinį profesinio mokymo programų parengimas“.*
- *Projektas susijęs su Susitarimo dėl šalies pažangai būtinų reformų 3.2 papunkčio nuostatomis „gerinti švietimo kokybę, siekiant asmens ugdymo (-si) sėkmės, atsižvelgiant į valstybės poreikius atitinkančių žmogiškųjų išteklių plėtrą, ir stiprinti sąsajas su verslu ir visuomene, sudarant sąlygas socialiniams partneriams įsitraukti į švietimo valdymą ir poreikio prognozavimą, o verslui - aktyviai šiame procese dalyvauti ir prisidėti prie specialistų rengimo“ ir su Susitarimo įgyvendinimo plano veiksmu „3.2.5 Profesinių standartų ir modulinį profesinio mokymo programų parengimas“.*

Dalykinio vertinimo išvada.

1. Siūlome nutarimo projekto lydimajame medžiagoje pagrįsti nustatomą naują ir procedūriškai sudėtingesnę profesinio standarto rengimo ar atnaujinimo modelį (kuriam darbu grupė profesiniam standartui rengti ar atnaujinti; su sektoriais profesiniais komitetais bus derinamas ir tarpinis, ir galutinis profesinio standarto projektas; prieš teikiant vertinti sektoriais profesiniam komitetui galės būti pasitelkiami ekspertai, kurie taip pat vertins standartą bei galės būti derinama ir su atitinkamomis ministerijomis ir pan.) bei jo pranašumą, efektyvumą, lyginant su buvusiu. Taip pat, lydimajame medžiagoje siūlytina pateikti informaciją ar prailgės, lyginant buvusiu modeliu, profesinio standarto rengimo ar atnaujinimo terminai bei kiek laiko truks profesinio standarto rengimas ar atnaujinimas.

2. Nėra aišku, kodėl rengiant ar atnaujinant profesinį standartą bei jį derinant, vienu atveju nustatomi terminai (kaip pavyzdžiui profesinio standarto projekto derinimui su sektoriais profesiniais komitetais), o kitu atveju jie nėra apibrėžiami (pvz., darbo grupei kuri rengs ar atnaujins profesinį standartą nėra nustatyti terminai). Taip pat siūlytina nutarimo projekto lydimajame

medžiagoje paaiškinti kuom grindžiami sektoriniam profesiniam komitetui nustatomi terminai profesinio standarto projekto tarpiniam (20 d.d.) ir galutiniam (40 d.d.) vertinimui.

3. Nutarimo projekto 18 punkte siūlytina nurodyti, kad tarpinis profesinio standarto projektas turi būti įvertintas per 20 darbo dienų nuo jo pateikimo sektoriniam profesiniam komitetui dienos.

4. Siūlytina tikslinti nutarimo projekto 24 punktą, kadangi nėra aiški tolesnė procedūrų ar sprendimų eiga sektorinio profesinio komiteto nepritarimo atveju parengtam, atnaujintam ar pataisytam profesiniam standartui.

5. Siūlytina nutarimo projekto lydimajame medžiagoje nurodyti derinimo su darbdavių organizacijomis (Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos Žemės ūkio rūmais, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija) ir Profesinio mokymo įstaigų asociacija rezultatus. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad ne tik darbdavių organizacijos, bet ir profesinių sąjungų organizacijos dalyvauja rengiant profesinius standartus per sektorinių profesinių komitetų veiklą, todėl siūlytina paaiškinti, kodėl nutarimo projektas nebuvo pateiktas derinti ir šioms organizacijoms.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės pastabas siūlome projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.v.lt